

Diss.
2056.12

2500.

<36630645870016

<36630645870016

Bayer. Staatsbibliothek

211.3056(12)

DIS

TES
IRR

IN ILLU
R

SERENI

DN. FR
PRINCE
BRAN

DN. HE
POTENTISS.
MAGDEB.
CEL

Summos i

Ad d.

CHRISTIA

Diff. 3056 (12) 2500.
DISPUTATIO INAUGURALIS JURIDICA
DE

TESTAMENTIS IRREVOCABILIBUS,

QUAM

IN ILLUSTRİ ACADEMIA FRIDERICIANA;

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO;

DN. FRIDERICO WILHELMO,

PRINCIPE BORUSSIAE, MARCHIONE
BRANDENBURGICO, ET RELIQUA;

PRAESIDE

DN. HENRICO BODINO, JCto.

POTENTISS. REGIS BORUSS. CONSIL. IN DUCATU
MAGDEB. GRAVISSIMO, PROFESS. JURIS ORDINAR.
CELEB. & FACULT. JURID. h.t. DECANO,

PRO-LICENTIA

Summos in Jure honores ac Privilegia doctoralia rite
capeffendi

IN AUDITORIO MAJORI

Ad d. Apr. M. DCC XIV. horis ante 6 pomeridianis

Publicæ Eruditorum disquisitioni submittet

CHRISTIANVS FRIDERICUS HUNOLD,
THURINGUS.

HALAE MAGDEBURGICAE,
TYPIS GEORGI JACOBI LEHMANNII, ACAD. TYPOG.





Th. I.



Um tralatitium ac ex ratione manifestum sit, proprie & revera ejus esse velle, qui potest sine periculo nolle, videantur Dd. ad L. 3. ff. d. *Mirum est, voluntatem in ultimis dispositionibus post mortem vires assumere.* Reg. J. ubi Dion. Gothofr. ex Seneca. 6. d. Benef. 21. adducit, illum vere velle, qui statim potest & nol-

le, conceptu difficile erit, quomodo declarata alicujus voluntas tunc demum vires assumat, cum ipse volens, amplius nolle non possit. Quamvis vulgo in testamentis aliisque ultimis dispositionibus observetur, ut non aliter nisi morte confirmata valeant, postquam disponens amplius nolle non potest. In heredem omnino transferre dicitur Dominium bonorum suorum testator; sed vivus? non, mortuus. Mihi sane mirum videtur, mortuos transferre Dominium. Quippe non hic agimus de eo, cujus executio in tempus mortis rejecta, ut in donatione mortis causa, vel donatione simplici retento usufructu, similibusve: cum talia etiam ante mortem ex voluntate disponentis valorem suum habeant, & mortis even-

tus tantum expectetur; quod rationi non disconveniens est; sed illud non æque planum, unde sit, quod in testamentis seu ultimis dispositionibus ipsa voluntas pro tali non habeatur, quamdiu mors non accesserit, ut e. g. si heres ante testatorem mortuus sit, testamentum dicatur plane irritum, vel dispositio, quamvis semel legitime facta, contrario facto testatoris rumpatur.

Th. II.

Difficultati

*inde oriunda
Romani per
testam: cala-
tis comit:
condita oc-
currebant.*

Ad hanc difficultatem fortassis vitandam Romanis primitus judicabant, publicam auctoritatem in hisce omnem defectum supplere posse: siquidem Respublica, seu quæ huic præest Majestas impleretur, ut illa, quæ defunctus voluit, cessante licet per mortem ejus voluntate, jam ex voluntate totius universitatis adimpleantur. Hinc prima origo testamentorum (non alii quam Romano Juri debita) calatis comitiis adscribitur §. 1. *Instit. de Testamentis*; quæ comitia per cornicinem illis, qui de salute publica per suffragia statuendi potestatem habebant, indicebantur vid. de natura horum comitiorum Bap. Egnat. & ex eo Calvin. *lexic. Jurid. voce Comitia*. vid. etiam Rosini *Corpus Antiquit. libr. 6. cap. 1. d. Comitiis*. Cum enim in hisce comitiis de publica salute disquisitum & non infrequens fuerit, ut patritii vel equites romani amplissimas ditiones in patrimonio habuerint, Reipublicæ autem interfuerit, si illæ ad alias familias transferri debuerint: tandem placuit, ut ex consensu populi in Calatis comitiis successio deferri possit; non vero ut privato ausu illud fieri ac ordinariam successio-
nis

nis spem contra publicas leges evertere liceat. Ex quo, cum nihil magis naturale sit, quam unumquodque eodem modo dissolvi, quo colligatum erat, facile apparet, talem dispositionem revocare, privati arbitrii non fuisse; sed non nisi omnibus ex integro confectis fieri potuisse. *l. 21. §. 1. ff. qui test. facere poss. l. 2. d. inj. rupt. & irr. test.* non tamen verisimile est, ut populus homini ejusmodi varianti, (nisi forte heres nuncupatus mortuus esset,) auctoritatem iterum interponeret, præprimis cum heres ita nuncupatus & jussu populi approbatus jus quæsitum ex isto jussu publico acquisivisset, quod ei invito jure auferri non poterat, prout illustri Thomasius hoc pluribus deduxit in *dissert. de prim. init. success. testam. roman.*

Th. III.

Cum vero huic modo testandi mox accesserit *Hunc modum testandi excipiebat* mancipatio familiæ per æs & libram, quæ quidem per imaginariam tantum venditionem, tamen per modum *testam: per æs & libram, & utrumque quodammodo fuit irrevocabile.* contractus expediebatur, familiæ Emptore (seu futuro defuncti Successore,) ita loquente: Hujus ego familiæ, quæ mihi empta est hoc ære æneaque libra, post mortem ejus jure Quiritum meam esse ajo. vid. *Ros. Corp. Antiq. rom. lib. 8. c. 6. ad LL. XII. tab. l. 12.* & deinde Successor ære vel nummo percutiens libram, id æs dabat ei, a quo hæreditatem expectabat, velut loco pretii, quod signum erat mancipationis, seu imaginariæ venditionis Boet. in *Topic. Cic. Contius 1. diss. c. 12.* apparet, talem in vim contractus, imo in vim factæ mancipationis & acquisiti dominii universalis semel factam dispositionem irrevocabilem fuisse, unde

illud, quod sic per æs & libram gestum erat, nexum facere dicitur. vid. ex Festo & Gallo Ælio. Rosin. dict. l. ubi tamen notandum, ad hunc testandi modum proprie respexisse legem illam duodecim tabularum: **UTI QUISQUE LEGASSIT SUÆ REI, ITA JUS ESTO.** Scil. quamvis ipsa familiæ venditio per æs & libram rite facta revocari non potuerit, nempe quoad universitatem juris: tamen hoc modo testanti liberum manserit, singulas res cui voluerit legare, ac de illis usque ad mortem libere disponere. vid. Rosin. dict. loco, ubi notat Ulpianum male hoc intelligentem. vid. *textus notab. in l. 21. §. 1. ff. qui testam. fac. poss.*

Th. IV.

*Alia est
translatio u-
niversitatis
bonorum, a-
lia juris uni-
versi.*

Ex quo simul apparet, aliam esse rationem universitatis bonorum per contractum translatae l. 35. §. 4. s. C. d. Don. l. 8. C. de revocand. donat. l. 5. C. d. inoff. donat. & ab hac plane diversam translationem juris universi, quod moriens relinquit, contractu acquisitum: Scil. in illa omnis de rebus singularibus insequens contraria dispositio, aut ejus revocatio prorsus inefficax est, nisi alienatio in fraudem aliorum, quibus obsequium & alimenta debentur, aut inofficiose facta sit, tunc enim vel in totum, vel in tantum rescindenda. In translatione vero juris universi, morituro liberum manet, circa res singulas vel inter vivos, vel per ultimam voluntatem, pro lubitu disponere, ita tamen, ut tali universali successoris beneficia legis Falcidiae & Trebellianicæ cum simil: salva maneant.

Th. V.

Th. V.

Postquam autem hodie modus ille testandi per
 æs & libram in desuetudinem abiit, & antiquum genus
 testamenti calatis comitiis non nisi in imperiis ac re-
 gionibus transferendis pro cura publicæ salutis locum
 inveniat *vid. l. 3. ff. qui test. fac. poss.* (quamvis hæc
 vel similia a nonnullis juris germanici aut testamenti
 juris gentium assertoribus, *vid. Struv. Synt. J. C. Exer.*
32. th. 3. cum alleg. ad jura privata sine sufficienti fun-
 damento applicentur;) Et præter procinctum aliud
 civili aliud prætorio jure, & tandem ex utroque mix-
 tum condi cepertit testamentum, §. 2. & 3. *inst. de te-*
stam. faciliorque modus per fideicommissa univerfi-
 tatem juris transferendi inventus sit, qui sola scientia
 & consensu heredis nritur §. *ult. inst. de fideic. hered.* ;
 jure etiam canonico qualiscunque ultima voluntas,
 dummodo de illa communi jure constet, observanda
 sit, *cap. 10. junct. c. 4. & 6. X. de testam.* mirum non est,
 generalem invaluisse regulam : ultimam voluntatem
 esse ambulatoriam usque ad mortem. Siquidem ex
 sola voluntate ejus, qui in mortis eventum disponit, ple-
 num jus in alterum nondum translatum est, *l. 2. & 3.*
ff. de pollicit. cap. 6. & 7. X. de Vol.

Th. VI.

Hiscæ non obstantibus casus tamen dantur, qui
 bus ultima voluntas, licet non in vim contractus con-
 dita, sed omnis ejus efficacia a morte disponentis de-
 pendeat, sive testamentum sive codicillus dicatur, re-
 vocari non possit. De quibus in hac disputatione dis-
 quirendum, indagando illorum fundamentum ac ge-
 nui-

*Introductis
 deinde aliis
 testandi mo-
 dis invaluit
 regula: ulti-
 mam volun-
 tatem esse
 ambulatori-
 am &c.*

*Dantur ta-
 men ultima
 voluntates
 irrevocabi-
 les.*

nuinam illorum decidendi rationem, simul addendo, quomodo talia a pactis successoris differant & utrum ac quomodo hæc subsistant ac effectum sortiantur. Et in hisce omnibus magis rationibus quam autoritatibus Dd. insitendo, quas sine præconcepta opinione ponderari ac de harum forte deprehensa insufficientia amice moneri discupimus.

Th. VII.

*Et 1. quidem,
si promissio
de non revo-
cando heredi
facta.*

Ubi merito primo loco videndum, an & quomodo quis sibi ipsi libertatem revocandi testamentum rite conditum adimere possit? quod plerumque Dd. in genere & in universum negant, moti per textum in *l. 22. pr. d. Legat. 3.* Nos vero distinguendum hic existimamus, utrum vera promissio illis, quorum interest, facta, an vero testamento clausula tantum de non revocando adjecta sit, e. gr. Und daß dieses mein unwiederrufflicher Wille sey / und ich darüber beständig wolle nach meinem Todt gehalten wissen / solches &c. Priori casu juxta naturam objecti, quod subest, spes ex promissione alteri acceptanti quæsitæ sine injuria eidem adimi non poterit. Hinc promissio de non revocanda mortis causa donatione vel legato absolute servanda *l. 27. ff. de mort. caus. donat. l. 35. §. 4. in fin. ibid.* imo in *l. 42. ubi* monet JCtus, hoc casu omnia ex bono & æquo æstimanda esse. Quamvis interim illis, quibus tantum promissio de non revocandis in ultima voluntate assignatis facta, donec alter moriatur, hætenus præter spem nihil juris competat, & sic si talis legatarius ante testatorem moriatur, heredes ejus nihil petere possint. *l. 32. ff. d. m. caus. donat.* In quo
ita

ita a simplici inter vivos donatione adhuc discrepat, quippe ex qua jus exigendi promissa in hæredes transfertur, *l. 3. §. 6. ult. C. d. revoc. don. junct. l. 35. §. f. C. d. donat.* Licet quoad illa, quæ per irrevocabilem ultimam voluntatem promissa sunt, quodammodo Dd. communiter dissentiant, vid. Struv. *Ex. 40. th. 26. in fin.* Quanquam vero promissio de non revocando heredi instituto facta sit, per illam tamen testatori potestas de singulis suis rebus disponendi & aliis benefaciendi non adimitur, in tantum, ut nullo modo plenum jus in omnia bona præsentia & futura in alium irrevocabiliter transferri posse, licet sub prætenfa pietate Deo aut pauperibus facta sit, existimet Vinc. de Franch. *Decis. Neap. 594. junct. Dec. 168. Addito Ammand:* Ubi *n. 5.* defendere conatur, quod talis omnium bonorum donatio, ut prorsus irrevocabilis sit, ne quidem juramento confirmari possit. Quamobrem promissioni de non revocanda dispositione heredi factæ non obest, si testator aliis magnam partem facultatum postea donaverit aut legaverit: sufficit enim heredi semel scripto, universitatem juris, sc. ut heres sit, ipsi juxta promissa non adimi; Cui promissioni de non revocando heredi factæ simpliciter standum. Neque huic obstat supra in contrarium adducta *l. 22. ff. de legat. 3.* continet enim hic textus casum plane singularem, quo credebatur, libertatem legatario adhuc amplius benefaciendi restrictam esse; quod non facile admittendum esse JCrus decidit, addendo: neminem eam sibi legem dicere posse, ut a priori voluntate ipsi recedere non liceat. Quod de simplici vo-

B

lun.

hujus declaratione recte assertum, ad hypothesein nostram factæ promissionis de non revocando minus commode applicari poterit.

Th. VIII.

(2 Idem operatur clausula de non revocando testamento, si juramento confirmata. Posteriori vero casu, ubi tantum clausula de non revocando testamento in genere adjecta invenitur, illa ex præsumpta disponentis voluntate hoc operabitur, ut sola contraria dispositione prior pro irrevocabili declarata voluntas non infringatur, sed expresse constare debeat, quod prioris voluntatis testatorem prænituerit, illamque ita revocaverit: *argum. d. l. 22. §. 1. in fin.* Quam opinionem communi Dd. calculo & præjudiciis confirmat Struv. *Ex. 32. th. 38.* Ubi in fine expressæ tali revocationi illud robur adscribit, ut licet contestatio de non revocando illam dispositionem juramento confirmata sit, & sic contraveniens perjurii reatum incurrat, nihilominus ipsam revocationem esse validam. Quæ tamen opinio eo minus admittenda, quo talis perjura voluntas, juxta ipsam testamenti definitionem, **JUSTA SENTENTIA** prædicari nequeat; potius quemadmodum testamenta infidelium & apostatarum invalida pronunciantur, *l. 4. C. de Heret.* ita factum perjuri in divinam religionem commissum, tertio nullum jus tribuere poterit. *d. l. & nunquam liceat, inde vocationem suam legitimis quasi velamentis protegere l. 35. C. d. Donat.* Sed prior sub juramento pro irrevocabili declarata voluntas in vigore manebit. Has, ut puto, sufficientes rationes magis ad huc confirmat Jus Canonicum, quod in Juramentorum materia sequimur, & in foro tale juramen-

mentum omnino servandum existimo *arg. c. cum contingat de jurej.* ut mirari liceat, cur consuetudine legi 15 C. de Pactis derogari posse concedant Doctores, juramento autem non, cum tamen id, quod contra bonos mores juris Canonici pugnat, ne quidem statuto introduci possit. Confer. *cap. 2. in 6. Decret. de Pactis. & Brunnem. in cod. l. 15. de Pactis.* Hoc vero non extendendum ad illum casum, ubi ex justa causa & mutatis circumstantiis testator sine perjurii reatu a pristina voluntate recedit, v. gr. si Uxor instituta postea adultera, vel heres prorsus ingratus aut hereditate indignus reperiatur, tunc enim non tam antecedens voluntas revocatur, quam cessans: ejus conditio declaratur.

Th. IX.

Porro illa ultima dispositio, qua Ecclesiæ vel Pauperibus aliovi pio corpori sive per testamentum, sive codicillo aliquid relictum, omnibus modis firma consistit, ut omni ambiguitate sublata revocari non possit. *l. 13. C. de SS. Eccles.* Neque tamen existimandum, illud ita jure pollicitationis obtinere, *l. 3. §. 1. verb. pœnitentia non revocari ff. d. Pollic.* Quamvis enim argumentum, de non revocanda pia dispositione, exinde duci possit: differt tamen quam maxime etiam in hoc negotio, quod pollicitatione ad piam causam promissum ab eo, quod ita ultima voluntate relictum: sic enim Universitatem bonorum præsentium & futurorum per pollicitationem transferri non posse licet juramentum vel votum accesserit, multis rationibus probare contendit Amendola in *Addition. ad Vinc. d. Franc. Dec. Neap. 168. n. 1.* bene autem hoc fieri potest

3) Dispositio, qua Ecclesia vel pio corpori aliquid relictum, irrevocabilis statuitur.

test per ultimam voluntatem, qua non obstante in res singulas, ad propriam suam suorumque indigentiam ac explenda humanitatis officia, ut & ad renumerationem post mortem faciendam, libera manet dispositio, quæ per illam impediretur. Insuper cum ad validitatem dispositionis ad piam causam conditæ in d. l. 13. expresse requiratur, ut illa omni juris ratione munita sit, prono alveo sequitur, quod licet talis dispositio revocari non possit, tamen admittendum esse, ut illa agnatione sui heredis rumpatur, aut ob præteritionem vel ex heredationem nulla vel in officiosa dicatur, aliave justa causa expugnetur, utpote quod talis dispositio præter irrevocabilitatem eidem singulari privilegio tributam, naturam ultimæ voluntatis non amittat.

Th. X.

Magis autem anceps & dubia est decisio de testamento reciproco inter conjuges aliosve simul testantes, ac se invicem heredes instituentes, ita quidem, ut utriusque parte mortua, in utriusque bona certi denominati succedant. Quam controversiam multis prosequitur Nicolai in *Resolut. cas. practic. 10.* Dum enim jure romano talia testamenta tanquam captatoria pro illicitis habentur, l. 70. & sequ. ff. de her. inst. vid. Wiefenb. ibid. it. l. 1. d. his: quæ pro non script. habentur; & ex hodierna nimia testandi licentia, & nescio quo præsentis germanicæ simplicitatis jure, ac moribus incertis, Doctores propriis desideriis indulgent, vel præjudicio autoritatis immersi sunt, certo jure destituti: mirum non est, in hoc negotio & similibus inextricabiles oriri controversias. Penitius autem & sine præ-

con-

concepta opinione rem hanc consideranti apparebit, illam prætentam libertatem de rebus suis per ultimam voluntatem aliter, quam semel placuit, disponendi, partim ex mutatis circumstantiis, partim ex civili dispositione dependere. Sed cum supra demonstratum sit, legem illam XII tabularum, UTI QUISQUE DE RE SUA LEGASSIT, ITA JUS ESTO, proprie testamenta per aë & libram respicere, similes etiam juris civilis textus tantum loqui de legatis & fideicommissis aliisque donationibus rerum singularium, quatenus in illis pœnitentiæ sit locus; *vid. l. 32. §. 3. ff. d. donat. int. vir. & Uxor. l. 4. ff. d. adim. & transf. leg.* e contra ex ipsa definitione testamenti constet, quod ejus validitas ex approbata ultimæ voluntatis iustitia dependeat, *pr. inst. d. testam.* reciproca vero talis dispositio tacitam conditionem involvat, si alter quoque promissis suis steterit, & admodum indignum videatur, ut pudorem servandæ fidei præstigia versuti juris excludant, uti loquuntur imperatores *in l. 28. inf. C. ad L. Jul. d. Adult.* vix dubium remanebit, quod mortua alterutra parte superstes adeundo ex testamento reciproco hereditatem, ad fidem defunctæ personæ datam, ex nova obligatione, quasi ex contractu, & sic tanquam repetitam & ex constituto servandam omni modo teneatur. Et tale testamentum non nisi utriusque partis consensu revocari potest: nisi revocans omni commodo ex alterius testamento renunciare velit.

Th. XI.

Quod in tantum contra Dd. commun. defendit *Vel superstes*

B 3

Covar-

ab hoc recedens ab alterius quoque hereditate abstineat.

Covarruv. *ad tit. d. revocat. testam. n. 20. & seqq.* ut etiam sustinear, quod licet pars superstes tantum de propriis bonis testari, & a lucro ex defuncti bonis captando prorsus abstinere velit, illud tanquam bonæ fidei contrarium admittendum non esse. Verum cum per tale testamentum jus perfectum illis, qui in eo nominati sunt, ante utriusque mortem quæsitum non sit, & solida ratio prioris decisionis in eo consistat, ne dolo manifesto defuncti voluntas illudatur, qui ratione utriusque communis consensu illum actum testandi egit; alioquin illum minime gesturus: Itaque superstes a testamento reciproco recessurus omni lucro ex defuncti hereditate renunciare & illud rescire vela proposito suo desistere debet.

Th. XII.

Sed si res in pristinum statum non potest reduci, plane irrevocabile censetur.

Si ergo contingat, conditionem testamenti reciproci a defuncta persona adimpletam & sic jam immutabilem esse, e. gr. si matrimonium a viro liberos habente cum scæmina ad senectutem vergente hac conditione iniretur: *Dass er derselben auf seinen Todesfall ein ansehnliches Vermachen / sie hingegen ihn oder seine Kinder zu ihren völligen Erben einsetzen wolle /* u. subsecutis nuptiis & condito tali testamento, post mortem viri, uxori non licebit, fidem defuncto marito datam violare, qui citra hanc conditionem illam in conjugem non duxisset, imprimis, cum illud factum infectum fieri vel in integrum restitui nequeat. Unde in talibus testamentis ad causam impulsivam & an mutata voluntate omnia in integrum restitui possint, quam maxime respiciendum; ita ut hac restitui-

stitutione cessante, revocatio non admittenda sit. Renunciato vero omni commodo ex alterius bonis & omnibus in pristinum statum redactis, revocationem ab alterutra parte, altera vel mortua vel invita, concedendam esse videtur: quamvis non aliter, quam si prioris dispositionis mutationem prægnans & rationalis causa svadeat. *vid. Dd. comm. ad l. 22. pr. d. legat. 3.* Et sub hac distinctione pleræque in hac materia discordantes opiniones conciliari poterunt. *vid. Struv. Synt. J. C. Exerc. 32. th. 43. in fine.* Qui multis auctoritatibus & præjudiciis Camera imperialis ex Mynsing. & Gail. sustinet, ab expressa conditione mutuae successionis altera parte invita recedi non posse; postquam in eadem thesi testamentum reciprocum a superstitite revocabile dixerat. Cum autem totum esse reciproci testamenti in illa mutua successione consistat; & in dubio respiciendum sit ad illud, quod actum, hujusque quod tacite inest, idem effectus, quam expressi censeatur: ultima in allegato loco adjecta limitatio potius regulam subministrabit. Eo ipso enim, dum ambo conjuges simul testantur, satis declarant, quod facultate murandi singuli sese abdicent; denique considerandum, quod unum testamentum, velut conditionem alterum respiciat, & sensus est: *tu ex meo testamento eris heres, si tuum in eodem statu reliqueris.* Nam testamenta talia mutuum conjugum favorem respiciunt, & alter testatus hoc modo non esset, nisi alter sibi quoque gratum testamentum condidisset; igitur ex communi conditionum natura, conjux, imprimis altero mortuo, testamentum suum servare debet,

bet, quia alias conditionem factæ institutionis non impleteret. vid. Dn. Titii *celeberrimi* J Cti Lipsiensis, *obseru. in Lauterbach*. Neque etiam largiendum, naturam testamenti in eo consistere, ut sit revocabile, prout statuit Molina. *d. J. & J. tract. 2. disp. 152. n. 24.* sed potius hæc omnia ex voluntate & jure alteri quæsito æstimanda veniunt. Alias enim concipi non potest, quomodo laudata illa mutandi facultas a vera impostura queat absolvi, ut secundum famigeratissim. Titium *l. cit.* J Ctos germanos ejus merito pudere debeat, considerando, jactatam libertatem, ultimam voluntatem semper revocandi, nullum aliud fundamentum habere, quam cerebrum glossatorum male purgatum; dici quidem hoc, sed non probari.

Th. XIII.

5) Testamen-
ta accedente
conditione
matrimonii
hoc secuto, ir-
revocabilia
sunt.

Idem effectus erit, si per testamentum expresse aliquis inductus sit ad irrevocabile jus in alterum transferendum, e. gr. quidam liberos non habens amico suo promittit, se illum heredem instituturum, si ejus fratris filiam in Uxorem ducturus sit, & sic promissione matrimonii facta, sub illa conditione desponsatos sibi heredes scripsit. Quam dispositionem subsequuto inter dictas personas matrimonio retractare vel in fraudem illorum conjugum ab ea recedere non poterit, eo quod promissio de non revocando tacite huic negotio insit *l. 74. & 75. ff. de Reg. Jur.* vid. Berlich. *Dec. 92. n. 8. & seqq.* Et talem revocationem contra fidei datæ devotionem juxta *l. 55. in fin. C. d. donat.* eo minus legitimis quasi velamentis protegere liceat, quo clarius est, specm successionis per promissionem inter vi-

vos

vos hoc casu in dotem datam videri, qualis promissio nudo pacto accedente legis dispositione tanquam legitimo valide perficitur. *l. 6. C. d. dot. prom. add. Vinn. de pact. l. 21. n. 1.* Et quid quæso magis data fidei contrarium excogitari posset, quam inductione ad matrimonium facta, conditionem, sine qua nunquam illud contracturus fuisset, retractare licere? accedit, quod solida ratio dari nequeat, cur ille, qui omnia bona reservato usufructu in dotem dare poterat, ita ut per talem dotis dispositionem irrevocabile transferatur dominium. vid. Brunnem. *ad L. 28. C. d. Donat.* Universalitatem juris vero promittendo firmiter obligari nequeat: quid enim si frater sorori in dotem promiserit *alle sein Erbrecht/ in den Gütern seines noch lebenden Vaters?* hoc patris, de cujus hereditate agitur, consensu accedente, extra controversiam respectu promissionis ratum esse debebit *l. f. C. d. pact.* Brunnem. *ibid. n. 7.* Cur ergo promissio successionis in propria bona, tanquam in donationem propter nuptias vel dotem facta, deceptioni obnoxia esset? præsertim cum legandi alioque modo sibi vel aliis bene faciendi facultas testatori non prius sit adempta, ita tamen ut hoc casu ultra dodrantem illud non facile admittendum. Promissa enim quasi in dotem successionem, quicquid ex bonis ipsius tempore mortis reliquum fuerit, promissum videtur. vid. *Nov. 108. c. 1. Struv. Syn. J. C. Exerc. 36. th. 12.* cum alleg. De cætero vero in omnibus negotiis potius voluntas paciscentium, quam verborum subtilitas attendenda. *l. 11. §. 1. ult. Cod. d. contrah. stipul. l. 34. d. Reg. Jur. §. 13. Inst. d. inutil. stipul. vid. Brun-*

C

nem.

nem. *ad l. unic. C. ut. qñtion. & ab her. & contra hered. incip.* in specie vero in ambiguo pro dote respondere melius est *l. 85. pr. de Reg. Jur.* in tantum, ut promissio dotis loco facta ne quidem ex causa ingratitude, alias concessa, revocari possit. Brunnem. *ad l. ult. C. de revoc. donat.* Et qualiacunque verba causam matrimonii vel dotis respicientia exactionem certam operantur. *l. 6. C. d. dot. prom. l. 41. & 58. ff. d. jur. dot. l. 9. C. d. don. aut. nupt. l. 12. 24. & ult. C. d. jur. dot.* ibique Brunnem. *n. 9. & 10.* Quapropter omnia talia testamenta aliæve ultimæ dispositiones accedente expressa conventionione & conditione matrimonii, hoc subsequo, pro irrevocabilibus habendæ erunt.

Th. XIV.

*Et in addu-
ctis casibus
magis ex ul-
tima volun-
tate quam ex
pacto defer-
tur heredi-
tas.*

Neque existimandum, in prædictis casibus hereditatem ex pacto magis, quam ex ultima voluntate deferri. Licet enim concedamus, quod non tantum res singulares, sed & certo modo etiam universitas bonorum præsentium, irrevocabiliter in alterum transferri possint: non tamen illa vi conventionis seu pacti producta obligatio, eandem cum irrevocabili testamentaria successione habebit naturam, & effectum. Etenim conventio inter vivos duobus testibus, vel chi-rographo satis probatur, per vulg. ultimæ vero vo-luntates insuper alias solennitates & ad minimum 5. testes requirunt. *l. f. C. d. codic. l. ult. C. d. m. c. donat.* Unde facta promissio de non revocando testamento recte duobus testibus probatur, quamvis ipsa succes-sio non nisi rite condito testamento locum inveniatur. Deinde ex conventionione præsens oritur jus, quod in here-

heredes transfertur; quod in irrevocabili testamento non admittimus. Quamvis enim in præjudicium ejus, cui spes quæsitæ, revocari non possit: de cætero tamen naturam testamenti non amittit; unde deficiente vivo testatore herede, ad hujus heredes nihil devolvitur, sed dispositio talis irrita fit. *l. 71. §. 3. vers. ante nuptias. ff. de condit. & demonstr.* Per agnationem quoque sui heredis tale testamentum rumpi concedimus, aut per capitis diminutionem irritum fieri, salvo tamen, (impedimento cessante) remedio prætorio. *ex §. 6. inst. quibus mod. testam. infirm.* Pactione vero translata vel promissa bona per supervenientem capitis diminutionem aut agnationem heredis revocari non poterunt, præterquam in *cas. l. 8. C. d. revoc. donat.* Porro, cui bona testamento licet irrevocabili promissa, vivente testatore nihil juris in illis prætere- dere potest, quod secus est, si bona ex conventionione sint transferenda, ex qua conventionione præsens jus ori- riri certum est.

Th. XV.

Et quamvis communis sit Dd. opinio, quod hodie per pacta hereditas deferri possit, qualem suc- cessionem anomalam vocant & juri scripto adversantem agnoscunt: tamen penitus rem consideranti appare- bit, inter hoc, bona jure successionis in alium devolvi & illa eidem ex pacto deberi, naturalem pugnam esse. *l. 7. d. Reg. Jur.* Finge enim, universum jus alicujus viventis ex obligatione per pacta tibi deberi, illud i- dem jus per illius mortem tibi demum acquiri non poterit: hereditas enim nihil aliud est, quam successio

*Licet com-
munis sit opi-
nio, heredita-
tem per pacta
hodie deferri
posse.*

in omne jus, quod defunctus tempore mortis habuit. Si ergo hic omne suum jus jam antea in alium trans- tulit, moriens nihil, quod transferat, reliquum habe- bit. Unde & ipsi Doctores, qui successionem inter conjuges pactis introduci posse, germanorum mori- bus & præjudiciis confirmare volunt, nihilominus fa- tentur, quod si illa promissio vel assignatio etiam u- niversorum bonorum per verba conventionis vel voluntatis inter vivos facta sit, talia pacta dotalia sim- plicem naturam conventionis retinere ac per duos testes probari posse; quod juri romano non est con- trarium, quo & universitas bonorum in dotem dari & de dote, mortua uxore, non restituenda pactio fieri poterat. *tot. tit. d. pact. dot.* & ex hisce pactis bona in- vicem assignata ad cujusque heredes devolvuntur, licet dilatio solutionis in diem mortis promissoris concessa appareat. vid. Struv. *cum alleg. Exerc. 30. tit. 19.* Ut sic hoc casu de successione nulla sit qua- stio. Ubi vero de futura successione vel hereditate conjugum invicem actum est, ibi tanquam ad ulti- mam voluntatem ad minimum, quinque testium præ- sentiam requirunt, non quidem ut talia pacta pro so- lenni testamento, (utpote quod nullum actum extra- neum admittit) aut conjuges invicem contra eviden- tiam rei pro heredibus testamentariis habeantur; sed ut hæc conjugum voluntas, quamvis captatoria vi- deatur & inde Romanorum moribus improbatæ sit, ex simplicitate germanica per modum ultimæ volunta- tis (& ita non per modum pacti) sustineatur. quod

qualem effectum habeat, deduxit Dn. Præses in *resolut. cas. pract. disp. 1. resol. 1.*

Th. XVI.

Ita dum Pactum unionis prolium judiciale auctoritatem requirit, magis est, ut illud pro testamento ad acta condito, & prævia causæ cognitione pro irrevocabili observando habeatur, quam ut ex pacto hic bona transferri dici possit, nullo scilicet jure in bona viventium parentum vel conjugum invicem exinde competente, sed universo jure in omnia ipsorum bona, ita contrahentibus ad vitam reflecto; ut sic ex pacto hæcenus nihil debeat, sed hereditas post mortem disponentis expectanda sit? Unde liberis prioris thori præmortuis, illorum extraneis heredibus ex pacto unionis nihil debetur, quod secus foret, si liberis jam dum ex pacto hereditas competierit. Simili modo pactio de hereditate tertii: nullo alio competente successione jure, est in se nulla. *l. 2. ff. d. hered. vel act. vend. vid. Brunnem. ad l. ult. C. d. pact. n. 4.* Ut sic in hisce casibus manifestum sit, ipsam successionem pacto non deferri.

Th. XVII.

Porro tantum abest, ut per pactum confraternitatis contrarium evincatur, quin potius constet, illud inter privatos prorsus invalidum esse, inter principes autem nonnullos germaniæ, ex singulari imperatoris ac Statum consensu illud tanquam ex calatis comitis, & fideicommissis perpetuo robur accepisse, ut ex inde consuetudo de hereditate ex pacto deferenda non

C. 3.

satis

satis probari possit. Potius quod ab Imperatore & statibus quasi calatis comitiis approbatum & mutua promissione heredum fidei commissum est, privata pactioe aut alterutrius revocatione tolli non potest. Ut taceam, per pactum confraternitatis jus hereditarium non induci, sed extincta una Familia certa territoria vel bona in superstitem familiam transferri, hereditario jure, apud heredes vel testamentarios vel legitimos manente, ut sic inconcussum maneat, jus hereditarium pacto non transferri.

Th. XVIII.

*Quomodo-
dum & Re-
nunciatio he-
reditatis non
ipsum jus he-
reditarium
tollit.*

Eodem modo renunciatio hereditatis, ipsum jus hereditarium non tollit, sed alteri liberam relinquit testandi Facultatem, *Mynf. 2. Obscr. 7. n. 5. Gail. 2. O. 148. n. 11.* renuncians vero jus succedendi ab intestato ad liberos transmittit, & tantum talis persona vi juramenti renunciationi adjecti obstricta censetur, hereditatem sibi delatam non adire, sed ab illa abstinere velle, quod factum personalissimum, nondum delata renunciante hereditate, liberos ejus non obligat, multo minus illis, quibus renunciatio facta, jus perfectum in portionem hereditariam renunciantis, quod vi pacti in quoscunque heredes transmitti possit, tribuit. *vid. Struv. Exerc. 38. th. 50. in fin. cum alleg.*

Th. XIX.

*præterea con-
stat, nullum
semel rite &*

Denique addendum, nullum semel rite & solenniter conditum testamentum, tanquam publice ap- probata justa sententia, privato ausu & ex sola pœniten-

nitentia revocari posse, sed talem revocationem non ^{solenniter} va publica autoritate justitia & solennitate opus ha- ^{conditum} bere. §. 7. *inst. qu. mod. test. infirm. ad d. l. 10. C. d. de testam. nuda* *stam.* nisi quod recentiori imperatorio jure constans voluntate ^{revocari,} per integros decem annos voluntas, de non adimplenda dispositione antea facta, in favorem successionis ab intestato effectum habere debeat per l. 27. C. d. *testam.* eo quod & per imperfectam posteriorem voluntatem, in qua heredes ab intestato vocantur, prior infirmetur. l. 2. ff. d. *inj. rupt. & irr. fact. testam.* l. 21. §. 3. C. d. *testam.* ac omnis dispositio, si ve primam institutionem, si ve ejus revocationem contineat, ex odio & in vindictam facta, pro nulla habenda sit. vid. Mantz. d. *testam. valido vel inval. tit. 14. qu. 1. & qu. 2. n. 2.* vel si justa causa indignationis subsuerit, per reconciliationem expiret. vid. Mantz. d. *conject. ult. volunt. lib. 12. tit. 1. n. 25.* Ex quibus omnibus sequitur, in testamentis ac horum revocatione quam maxime judici ad æquitatem & bonam fidem respiciendum, ut pietas & honestas magis quam apices verborum ubique observentur, quare hereditatis petitio post multas dubitationes bonæ fidei judiciis in specie annumerata. l. ult. C. d. *hered. petit. & §. 28. in fin. Inst. d. ult. junct. §. 30. ibid.*

Th. XX.

Hæc sunt, quæ de ardua & maxime controversa non facile revocandæ ultimæ voluntatis materia fugitiva meditatione in mentem venerunt, non contradi-

traducendi vel novandi studio, sed veritatis ac honestatis amore, quæ si non satis solide elaborata videantur, quod inter alias occupationes & exiguis hisce pagellis non licuit, benevoli lectoris magis exasciato studio committo, & id tantum in votis habeo, ut hæc brevès ad disputandum propositæ summae, sine præconcepta opinione placido animo ponderentur, & si aliquando erratum aut minus quid convenienter positum sit, amice moneatur, ac festinationi aliisque distractionibus adscribatur. Interim

S. D. G.



ILIBUS.

veritatis ac ho-
solide elaborata
tiones & exquisi-
li lectoris magis
tantum in votis
m proposita sum-
cideo animo pon-
aut minus quid
e moneatur, ac
ibus adscri-

3.









